

Alf Snellman

Från dårvakter till socialdirektörer

*Finlands svenska
socialförbund* **75** år

Från dårvakter till socialdirektörer

Denna kortfattade historik, "Från dårvakter till socialdirektörer" kunde ha som titel "Från tiggeri och fattigvård till utkomststöd och välfärd". Historiken berättar om "Finlands svenska socialförbunds" verksamhet, men den beskriver också den sociala utvecklingen; från hospitalen, rotegången, fattigauktionerna och fattiggårdarna till socialservice, åldringshem och servicehus. I denna utveckling var fattigvårdarna - i dag socialarbetare och hälsovårdare - spjutspetsar; de pekade på problemen, initierade lösningar.

Vägen från den utbredda, strukturella fattigdomen, som länge var ett landsbygdsproblem, till dagens välfärdssamhälle var lång och svårforcerad. I det gamla bondesamhället bar de besuttna det tyngsta ansvaret för fattigvården. Församlingarna/kyrksöckarna, som tidigt ålades ansvar för sjuka och fattiga, tog sorgligt lätt på uppgiften, även om det fanns undantag.

I ett samhälle där fattigdom och sjukdom uppfattades som Guds ordning, var det svårt att åstadkomma förändringar. Den långsamma industrialiseringen, och urbaniseringen, fördröjde reformarbetet.

Vår första egentliga fattigvårdsförordning kom 1852, och 1889 utsågs vår första fattigvårdssinspektör, Gustaf Adolf Helsingius. Han beskrivs som en reformator, och han såg fattigvårdarna som en samhällsresurs.

Fröet till verklig socialvård, som vi i dag upplever den, grodde under 1800-talets senare del, växte ut under 1900-talets första decennier och förverkligades till väsentlig del efter andra världskriget.

"Finlands fattigvårdsfunktionärs förening" bildades 1917. Den var finskspråkig, men den stod öppen för svenskspråkiga fattigvårdsarbetare. Behovet av en svensk förening växte, och 1928 bildade de svenskspråkiga fattigvårdsfunktionärerna sin förening: "Förening för svenskspråkiga fattigvårdsfunktionärer i Finland"; det som i dag är "Finlands svenska socialförbund". Föreningsengagemanget gav styrka; också i arbetet för bättre villkor för fattigvårdsfunktionärerna.

I historiken sätts föreningens/förbundets omfattande verksamhet in i sitt sammanhang; från de första åtgärderna att förbättra fattigvården, inte minst livet på fattiggårdarna, till dagens kamp för de mest utsatta grupperna - i en tid då samhället gastkramas av en världsvid lågkonjunktur, som allvarligt hotar välfärden.

Historiken är en nyckel till vår sociala historia.

Alf Snellman

Matias Uusikylä